

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 10C/405/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115225422
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8115225422.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Jozefom Jaselským, v právnej veci žalobkyne: L. Q., N.. X.XX.XXXX, A. C. XXX, XXX XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOŠŤ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že úver zo Zmluvy o úvere č. 804300654 zo dňa 27.3.2015 je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 8.10.2015 žalobkyňa žiadala určiť úver za bezúročný a bez poplatkov.

Svoju žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným uzatvorila Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX dňa 27.3.2015 vo výške 200,- eur za odplatu a úrok vo výške 160,- eur. Celkovú čiastku 360,- eur mala zaplatiť do 27.3.2016. V zmluve je uvedená odplata vo výške 56,- eur, čo predstavuje RPMN 28 %, úrok vo výške 52 %, čo predstavuje sumu 104,- eur a priemerná RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver je 14,15 %. Zároveň s úverovou zmluvou bola uzavretá Dohoda o plnení v splátkach k Zmluve s tým, že celkovú čiastku vo výške 360,- eur mal zaplatiť v 10. pravidelných mesačných splátkach po 36,- eur. Výška RPMN uvedená v tejto dohode je 307,37 %. Doposiaľ na predmetný úver zaplatil 108,- eur.

Žalobkyňa považuje Bod 2. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere za nejasný, nesprávny a klamlivý. Odplata vo výške 56,- eur má nejasný pôvod svojho čelu, nakoľko v bode 3. zmluvy je vyčíslený úrok vo výške 104,- eur. Výška RPMN 28 % je uvedená klamlivo už na prvý pohľad, pretože za žiadnych okolností nemôže byť nižšia ako ročná úroková sadzba, v tomto prípade 52,00 %, pretože RPMN vyjadruje celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Ročnú úrokovú sadzbu je možné v úverovej zmluve vyjadriť menovou hodnotou ale pri RPMN, vyplývajú z účelu a povahy tohto je to nemožné, no práve to z bodu 2. Zmluvy formuláciou žalovaného nelogicky vyplýva. Vzhľadom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský úver, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať náležitosť podľa § 9 ods. 2/ písm. k) zák. č. 129/3010 Z. z.. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Predmetný úver je úžerný, pretože v časti ročnej úrokovej sadzby odporuje dobrým mravom. Poukázala na priemernú úrokovú mieru nových obchodov pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 1 roka v marci 2015, vo výške 7,68 %. To sa prejavilo aj uvedením neprimeranej výšky RPMN 307,37 %, V Dohode o plnení v splátkach k zmluve č. 804300654, z 27.3.2015, pričom v Zmluve o spotrebiteľskom úvere č.

804300654, z 27.3.2015 je uvedená RPMN 28 %.. Takéto následné korigovanie ustanovení zmluvy o spotrebiteľskom úvere listinou novou určite nezodpovedá prístupu veriteľa k jednaniu s dlžníkom s odbornou starostlivosťou. Je súčasťou zmluvy o úvere, alebo je novou zmluvou? Z akého dôvodu majú tieto listiny niektoré náležitosti zhodné, iné zmenené (RPMN) alebo chýbajúce (priemerná RPMN)? Na základe vyššie uvedeného je žalobkyňa presvedčená o klamlivej obchodnej praktike, úmyselne použitej v priebehu uzatvárania predmetnej zmluvy o úvere. Podľa § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. sa poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d) a k). Naliehavý právny záujem na určení úveru za bezúročný a bez poplatkov má z dôvodu poznania skutočnej výšky dlhu a odvodzuje ho aj z povinnosti štátu prostredníctvom svojich orgánov zabezpečiť, aby spotrebiteľia neboli zviazaní na plnenu vyplývajúce z nezákonných nárokov.

Žalovaný k podanej žalobe uviedol, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere. Žalovaný si individuálne dohodol podmienky Zmluvy o úvere, s tým že s odbornou starostlivosťou, ktorú vykonal na základe vyplnenia formuláru o overení klienta boli dojednané podmienky poskytnutia úveru a k tomu dohodnutá výška úveru na základe posúdení bonity klienta. Výpočet RPMN uvedený v zmluve o úvere, ako aj výpočet uvedený v dohode o splátkach zodpovedá skutočnosti. Žalobca na preukázanie tvrdení nepravdivosti nepredložil žiaden relevantný dôkaz. Dohoda o splátkach oprávňuje spotrebiteľa plniť v splátkach (nie jednorazovo, tak, ako je to ustanovené v zmluve o úvere), na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. To znamená, že RPMN vo výške 28 % stanovená v zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Poukázal na skutočnosť, že priemerná hodnota je 14,15 %, a teda jej navýšenie nepovažuje za rozporuplné so zákonom. Zákon za primeranú považuje hodnotu, ktorá sa rovná maximálne dvojnásobku priemernej hodnoty RPMN. V tomto prípade je táto podmienka splnená. S absenciou náležitosti nie je možné súhlasiť, nakoľko dané údaje sa nachádzajú v Dohode o plnení V splátkach k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX zo dňa 27.03.2015. ako neoddeliteľnej súčasťou, ktorá bola podpísaná v rovnaký deň ako Zmluva o úvere. Dlžník sa v nej zaviazal k splateniu úveru v 10 pravidelných mesačných splátkach vo výške 36,00 eur, vždy k 28. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 28.04.2015. Preto úver nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosti podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v zmysle § 9 ods. 2 písm. k). Pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v zmluve o úvere dostatočne jasne uvedený, výrazne napísaný, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda žalobca musel vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia. Slovenská právny úprava v oblasti úveroch „účtovaniu“ poplatku výslovne nebráni. Zákon o spotrebiteľských úveroch totiž výslovne spomína niektoré poplatky: za notárske služby, poplatok za predčasné splatenie úveru, poplatok za vedenie účtu atď.. V prípade definície celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom sa napr. uvádzajú o.i. aj poplatky akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Je teda zrejme že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Je potrebné zopakovať, že v čase uzavretia zmluvy o úvere neexistoval a nebol účinným Žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Dôkazné bremeno pritom v otázke primeranosti odplaty znáša žalobkyňa, a nie žalovaný. Žalobkyňa teda musí preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy o úvere išlo o odplatu, ktorá výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcimi financovanie z vlastných zdrojov (tak ako žalovaný). Pokiaľ sa žalobca, ako aj Súd prvého stupňa dovoľáva údajov výlučne bánk, koná tak v priamom rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je ako merítko považovaná odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu, t.j. nie len bankami, ale aj inými účastníkmi finančného trhu. Treba uviesť, že definovanie výšky odplaty odkazom na údaje bánk bolo možné len na základe § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného do 31.10.2008 (Ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného

odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.) alebo do 31.05.2010 (Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o Spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, la) nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za Spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy). Navyše žalobca sa opiera o úrokovú sadzbu stanovenú pre banky, ktorá je, samozrejme, nižšia. Správne by mal prihliadať na úrokovú sadzbu stanovenú spoločne pre banky a ďalej nebankové, leasingové a iné spoločnosti, pod ktoré spadá aj žalovaný. Navyše prevýšenie takejto odplaty je možné a zákon zakazuje len také prevýšenie, ktoré má charakter prevýšenia podstatného. K uvedenému je potrebné poukázať na záver rozhodovacej praxe, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Podľa Vrchného súdu v Prahe je u nebankových subjektov potrebné postupovať inak. V týchto prípadoch sú kedykoľvek poskytované pôžičky alebo úvery osobám, ktoré by pôžičku či úver od banky nedostali pre isté riziko spojené s osobou dlžníka. Je nutné vziať do úvahy, že v prípade týchto peňažných prostriedkov je požadované v porovnaní s bankami menšie zabezpečenie a požiadavky klientov sú vybavované omnoho pružnejšie ako tomu býva u konzervatívnejších bánk, čo je ale vzhľadom na ich zameranie pochopiteľné. Preto je logické, že s ohľadom na výrazne vyššie podnikateľské riziko sú úroky požadované týmito nebankovými veriteľmi tiež vyššie ako obvyklé bankové úroky. Pre zistenie obvyklého úroku pre tento typ pôžičky je nutné zistiť aká výška úrokov bola požadovaná obdobnými podnikateľskými subjektami v prípade zmlúv o krátkodobej pôžičke a úvere v určitom období (Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp.zn. 12 Cmo 95/2005). Žalovaný zotrváva na svojich tvrdeniach, že žalobcom tvrdenú neprijateľnosť poplatku vyvodíť ani zo samotného Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa článku 9 ods. 10 novelizovaného Zákona o spotrebiteľských úveroch sa totiž „veriteľovi zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu spotrebiteľského úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený Spotrebiteľský úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo poskytnutia spotrebiteľského úveru za ponúkaných podmienok; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo o osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.“ Zákonodarcia explicitne vymenúva poplatok alebo náhradu nákladov len za vedenie, evidenciu, správu úveru, resp. účtu alebo jeho zrušenie, nie však poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, z čoho výkladom a contrario vyplýva, že takýto poplatok je v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch prípustný.

Žalobkyňa na pojednávaní trvala na podanej žalobe. Zmluva o úvere neobsahuje povinné podstatné náležitosti, ktoré vyžaduje zákon o spotrebiteľských úveroch. Nie je v nej uvedená adresa kde by spotrebiteľ mohol uplatniť svoju reklamáciu a takisto nie je uvedený údaj o dobe trvania zmluvy. Ročná percentuálna miera nákladov je v zmluve uvedená klamlivo a je uvedená v nižšej sadzbe než úrok z úveru. Konanie žalovaného, t.j. že najprv mala žalovaná podľa zmluvy uhradiť svoj dlh jednorazovo a pričom neskôr žalovaný s ňou uzavrel dohodu o splátkach, považuje za konanie v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti veriteľa. Okrem toho žalovaný nezisťoval u žalobkyni schopnosť splácať úver.

Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi a to: Zmluvou o spotrebiteľskom úvere, dohodou o plnení v splátkach, priemernými úrokovými mierami z úverov, vyjadrením k žalobe a zistil tento skutkový stav:

Strany konania dňa 27.3.2015 uzatvorili Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len ako „Zmluva“), na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 200,- eur. Žalobkyňa sa zaviazala vrátiť žalovanému poskytnutý úver a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 160,- eur do 27.3.2016.

Podľa bodu 2 Zmluvy odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov je vo výške 56,- eur (ďalej len „odplata“), čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 28 %, ktorá sa vypočítava v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a ktorú spotrebiteľ berie na vedomie. Okrem odplaty mala žalobkyňa uhradiť žalovanému aj úrok vo výške 52 % ročne z poskytnutého úveru, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 104,- eur.

Spolu so Zmluvou bola v rovnaký deň uzavretá Dohoda o plnení v splátkach k Zmluve s tým, že celková čiastka vo výške 360,- eur zaplatí v 10. pravidelných mesačných splátkach po 36 eur. Výška RPMN uvedená v tejto dohode je 307,37 %.

Podľa pripojených poštových poukazov žalobkyňa celkovo uhradila žalovanému sumu 386,- eur.

Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods.1,2,3,4,5 OZ Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 6 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 1 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy Odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 1 ods. 4 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy Na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu,2a) naposledy v čase predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

Podľa § 1a nar. vlády č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 54 ods.1, 2 OZ Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklostí a praxe, využíva najmä omyl, leseň, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 8 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, Obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú, ak s prihliadnutím na jej charakter, okolnosti a obmedzenia komunikačného prostredku opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Podľa § 9 ods. 1,2 zákona č. 129/2010 Z. Z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti.

Podľa § 3 ods.1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 41 ods. 1 OZ, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

Vykonaným dokazovaním hodnotiac dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

Je nepochybné, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva o úvere za podmienok uvedených v zmluve a v dodatku, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 200,- eur, ktorý mala žalovaná vrátiť v celkovej výške 360,- eur do jedného roka po uzavretí Zmluvy. Celkové náklady tak dosahujú sumu 160,- eur. Tieto celkové náklady predstavujú sumu, ktorú by žalovaná bola povinná v zmysle o úvere nahradiť. Inak povedané jedná sa o odplatu, ktorú v zmysle zmluvy o úvere žalobca požaduje. V dôsledku toho odplata za úver predstavuje podľa § 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. sadzbu vo výške 80 %. Podľa Súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 4. štvrťrok 2014 zverejnených na webovom sídle Ministerstva financií SR bola RPMN pri porovnateľných úveroch vo výške 21,35 %. Preto treba uzavrieť, že odplata za predmetný úver, podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu, nakoľko ju prevyšuje viac

ako trojnásobne. Z uvedeného dôvodu je dojednanie takejto vysokej odplaty, v rozpore s § 53 ods. 6 OZ v znení ku dňu uzavretia zmluvy, preto je úverová zmluva v časti dojednanej odplaty neplatná, nakoľko odporuje zákonu (§ 39 v spojení s § 41 ods. 1 OZ).

Okrem toho úrok vo výške 52 % dohodnutý v Zmluve je v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (pochtivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešikanózný spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom treba považovať právny úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (pozri rozhodnutie NS SR, sp.zn. 3 Cdo 137/2003). Podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci september 2014 pri úveroch do 1 roka na úrovni 7,68 % ročne. Dohodnutá výška úrokov 52 % ročne uvedená v zmluve podstatne /takmer sedemnásobne/ prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci marec 2015. Nebankový subjekt pri poskytovaní úverov síce podstupuje vyššiu mieru rizika, čo sa odráža aj vo výške úroku, avšak dohodnutá výška úrokov (aj keď vyššia ako pri bankách) musí byť stále súladná s požiadavkou dobrých mravov a nesmie vykazovať znaky nepoctivého úžerného úroku. Dlužník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch prevažne z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané úroky. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 52 % ročne je preto v rozpore s dobrými mravmi.

V zmluve o úvere je nesprávne uvedená výška RPMN a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Spôsob, akým žalovaný pripravil zmluvu a aj dodatok svedčí o jeho úmysle obísť zákon v časti RPMN. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je jednoznačne uvedené, akým RPMN sa bude riadiť zmluva uzavretá medzi sporovými stranami, pričom je nepochybné, že dohoda o splátkach je dojednaná v neprospech spotrebiteľa, čo je preukázané tým, že v prípade, ak by platila len zmluva o úvere, tak podľa výpočtu žalovaného mala žalobkyňa ako spotrebiteľ uhradiť dlh pri RPMN 28 % a pri dojednaní ďalšej dohody, ktorá bola uzavretá bez zjavnej potreby, ktorá je len o splátkach, bol spotrebiteľ povinný zaplatiť dlh pri RPMN 307,37 %, pričom je nepochybné, že už zo zmluvy o úvere vyplýva, že žalobkyňa ako spotrebiteľ mala povinnosť uhradiť uvedenú sumu do 27.3.2016 a to buď jednorazovo alebo vo forme akýchkoľvek splátok podľa jeho uváženia. Za tejto situácie súd považuje zmluvu o splátkach za nadbytočnú dohodu, ktorá v neprospech spotrebiteľa stanoví na úhradu pri RPMN 307,37 %. Ide zo strany žalovaného o zjavne úmyselné konanie v neprospech spotrebiteľa a v rozpore s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. (viď rozsudok KS Košice, sp.zn. 9Co/526/2015 z 19.10.2016).

Súd konanie, ktorým žalovaný so žalobkyňou uzavrel Dohodu o plnení v splátkach, vyhodnotil ako konanie v rozpore s dobrými mravmi a klamlivú obchodnú praktiku, keďže obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú, ak s prihliadnutím na jej charakter, okolnosti a obmedzenia komunikačného prostriedku opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Je nelogické, aby žalobkyňa požiadala o uzavretie takejto dohody, ak by žalovaný postupoval s odbornou starostlivosťou a žalobkyňu vysvetlil, že môže dlh splácať aj postupne (bez Dohody o plnení v splátkach), nie jednorazovo. Žalobkyňa si takouto dohodou nepochybne zhoršila svoje postavenie, keďže podľa Zmluvy mala celkovú vrátiť do 27.3.2016, pričom podľa dohody musela úver splácať v 10. pravidelných mesačných splátkach so splatnosťou poslednej splátky 28.1.2016. Takýmto konaním sa žalovaný dopustil konania v rozpore s dobrými mravmi, podľa § 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa a nekalej obchodnej praxe podľa § 8 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Žalovaný ďalej nepredložil súdu žiaden písomný doklad, ktorý by potvrdzoval jeho tvrdenie o zisťovaní schopnosti žalobkyne splácať úver. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný porušil povinnosti vyplývajúce z ust. § 7 ods. 1, 2 a § 11 ods. 1 písm. d/, s čím zákon spája sankciu bezúročnosti a bezodplatnosti.

V zmluve o úvere taktiež absentujú predpoklady pre výpočet RPMN s čím zákon č. 129/2010 Z.z. takisto spája sankciu bezúročnosti a bezodplatnosti.

V zmysle záverov rozsudku Súdneho dvora EÚ, sp.zn. C 42/15, Home Credit Slovakia proti Kláre Biróovej článok 10 ods. 2 písm. h) tejto smernice stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Vzhľadom na jasné znenie ustanovení smernice je potrebné konštatovať, že smernica 2008/48 nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Z tohto dôvodu má tunajší súd za to, že nedošlo k nedodržaniu ust. § 9 ods. 2 písm. k/ ZoSÚ.

Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov, tak naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Určovacia žaloba je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde jej pomocou možno eliminovať stav ohrozenia práva, či neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu riešeného právneho vzťahu, takže jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravy, ktorá odvráti prípadné budúce spory medzi jeho účastníkmi. (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 137/96). Súd dospel k záveru, že práve touto určovacou žalobou sa odstráni stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, tým že má vyriešenú otázku, aký je jej skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a 2, § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Nakoľko mala žalobkyňa úspech v konaní v plnej miere súd jej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške trov bude rozhodnuté v samostatnom uznesení po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.